

MILJÖHANDBOK

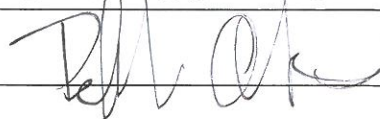
Destination Jönköping

Miljöhandboken är aktuell och godkänd (underskrift av verksamhetsansvarig)

Datum för godkännande:

2018-03-22

Verksamhetsansvarig
(godkännare):

I. Verksamhetsbeskrivning och miljöorganisation

Verksamhetsnamn: Destination Jönköping AB	
Besöksadress: Södra Strandgatan 13B	Postadress: 553 20
Organisationsnummer: 556428-2886	Antal medarbetare: 19
Miljösamordnare: Jeanette Rosén	E-postadress: jeanette.rosen@destinationjonkoping.se
Verksamhetsansvarig: Patrik Olderius	
Telefon: 072-507 01 21	Hemsida: www.destinationjonkoping.se
Beskrivning av verksamheten:	
<p><i>Våra produkter och tjänster</i> Vi erbjuder: Destination Jönköping har till uppgift att marknadsföra och medverka i utvecklingen av Jönköpings kommun som turist-, evenemangs-, och mötesplats.</p> <p><i>Våra lokaler</i> ☐ Vi äger våra lokaler, yta ☒ Vi hyr våra lokaler, yta 514 m2</p> <p>Vi använder följande typ av energikällor för uppvärmning och drift av våra lokaler; Fjärrvärme</p> <p><i>Material och avfall</i> Vår huvudsakliga användning av material består av Papper /trycksaker</p> <p>I vår verksamhet produceras i huvudsak följande typer av avfall Papper, hushållsavfall</p> <p><i>Resande och våra transporter</i> Vi har följande typ av resande i vår verksamhet Tåg, bil, flyg, buss.</p> <p>Vi har följande typer transporter i vår verksamhet Frakt/leverans</p> <p>Vår verksamhet använder följande typ av fordon och arbetsmaskiner Miljöbilspool via Jönköpings kommun</p> <p><i>Utsläpp, buller, vibration och lukt</i> Vi har följande typ av verksamhet som ger utsläpp (luft, vatten, mark), buller, vibration eller lukt</p>	

-
Vår verksamhet är lokaliserade på följande platser (enbart multisitediplom)
-

Miljöarbetet är organiserat på följande sätt i verksamheten:

Miljösamordnare/projektledare Jeanette Rosén ansvarar för det övergripande underhållet och utvecklingen av miljöledningssystemet samt är kontaktperson för Miljödiplomeringen. Marja Adetun är behjälplig i arbetet. Samtliga medarbetare informeras kontinuerligt, via personalmöten och intranät. Jeanette rapporterar till ledningsgruppen.

Delar av verksamheten som omfattas av miljöledningssystemet:

Hela bolaget, som utgår ifrån den fysiska arbetsplatsen på Södra Strandgatan 13B.

2. Miljöutredning

I tabellen nedan listas **alla** verksamhetens aktiviteter som ger direkt och indirekt miljöpåverkan. För de aktiviteter som bedöms som betydande ur miljösynpunkt anges hur mycket som används/släpps ut under ett år.

Alla aktiviteter är rangordnade efter hur stor miljöpåverkan vi bedömer att de har, 1 är mest betydande, därefter 2, 3 och så vidare. De aktiviteter som vi bedömer har betydande miljöpåverkan har vi sammanställt i punktlistan nedanför tabellen. Dessa aktiviteter ligger till grund för miljömål och handlingsplaner.

Aktivitet som påverkar miljön	Hur mycket används och/eller släpps ut?	Rangordning (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 osv.)
Direkt miljöpåverkan		
El & energi		5
Energianvändning på kontoret	21058 kwh/år	
Fjärrvärme	23490 kwh/år	
Vattenanvändning	72 m ³	
Kyla	2960 kwh/år	
Tjänsteresor		2
Tågresor	0,0453Co ₂ (kg) 40 resor (t & r)	
Flygresor	5,6 ton Co ₂ 15 resor (t & r)	
Miljöbilspool	2116 Co ₂ (kg) 20 900 km 204 resor	
Privat bil	I tillfälle	

Bussresor	Värdekort 10 010:-	
Förbrukningsvaror		4
Toalettpapper	111 st	
Hushållspapper	224 st	
Pappershanddukar	18 frp (36 450 st)	
Kontorspapper	55 000 ark	
Kemikalier	500 disktabletter, 3 flaskor diskmedel	
Indirekt miljöpåverkan (även positiv)		
Inköp av varor & tjänster	1 % av total omsättning	3
Hållbar destinationsutveckling/marknadsföring		1
HPU	1 projekt: Hållbar Produkt Utveckling där det tas fram hållbara natur- och kulturupplevelser för export.	
Marknadsföring av Jönköping som en hållbar evenemangsdestination	Vi lyfter hållbara alternativ och initiativ i biddar/offertor gällandes evenemang.	
Marknadsföring av Jönköping som en hållbar mötesdestination	Vi lyfter hållbara alternativ och initiativ i biddar/offertor gällandes möten/kongresser.	
Samverkan kring hållbar turism/event/möten i nationella/internationella nätverk	2 projekt: 1. Deltar i Riksidrottsförbundets arbete kring hållbara evenemang på nationell nivå. 2. Deltar i GDSI Global destination sustainability index för hållbara mötesdestinationer på internationell nivå.	

Våra betydande miljöaspekter är;

1. Hållbar destinationsutveckling/marknadsföring
2. Tjänsteresor

3. Miljöpolicy

Miljöpolicy

Destination Jönköping har till uppgift att marknadsföra och medverka i utvecklingen av Jönköpings kommun som turist-, evenemangs-, och mötesplats. För att förebygga och minska miljöpåverkan ska vi:

Vara en förebild inom miljö- och hållbarhetsarbete
 Inspirera och sprida kunskap inom våra nätverk
 Samverka kring miljö- och hållbarhetsfrågor med våra partners och samverkansaktörer

Detta gör vi genom att följa de lagkrav som ställs och:

Ge medarbetarna kunskap om miljö- och hållbarhetsfrågor kopplade till vår och våra partners verksamheter
 Effektivt använda våra resurser
 Vid inköp ställa krav på en miljöriktig produktion av varor och tjänster
 Vid resebokningar göra ekonomiska och miljömedvetna val
 Informera om vårt arbete kring miljö och hållbarhet

Använda oss av vårt miljöarbete som en USP när vi säljer och marknadsför destinationen och bolaget

4. Miljömål och handlingsplaner

Miljömål och handlingsplaner för år: 2018

Mål 1	Miljödiplomera ENTER2018		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Miljödiplomeringsarbete	Jeanette Rosén	Okt 2017- jan 2018	7000:- + tidsåtgång
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Dokumentation Miljödiplom Utvärdering		

Mål 2	Involvering miljöarbete		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Fortsättning (på grundläggande) miljöutbildning för alla medarbetare för att inspirera och motivera till fortsatt arbete kring miljö/hållbarhet.	Patrik Olderius	Under 2018	Tidsåtgång
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Genomförd utbildning/föreläsning		

Mål 3	Inkludera verksamheten på Jönköpings teater i 2018-års diplomeringsarbete		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Förberedelsearbete för att få in teaterverksamheten i miljödiplomeringsarbetet till nästa års diplomeringsarbete. T ex se över leverantörer, hyresavtal, information till publikvärdar, påverkansmöjligheter mm.	Camilla Fritz	Under 2018	Tidsåtgång förberedelse + ev utbildning av personal.
Uppföljning av målet sker på följande sätt:	Inkluderandet av teaterverksamheten i 2018-års miljödiplomeringshandbok.		

Mål 4	Minskade resor med bil i tjänsten		
Åtgärd/Aktivitet	Ansvarig	Tidpunkt	Resurser
Information till all personal	Charlotte Guldstrand	Under 2018	Tillgängliga busskort, tjänstecykel, segway.

5. Verksamhetsrutiner

Vi har utvärderat behovet av rutiner för att minimera vår miljöpåverkan samt säkerställa att vi uppfyller krav från lagstiftning, kunder och andra intressenter. Vi har beslutat att det är relevant för vår verksamhet att styra följande områden i vårt miljöledningssystem:

- Inköp
- Avfall
- Intern och Extern kommunikation
- Avvikelser och förbättringsförslag
- Kemikalier
- Resor

Inköp

Vi styr mot hållbara inköp i vår verksamhet på följande sätt:

Praktiska rutiner för leverantörsuppföljning

Vi ställer följande miljökrav på våra leverantörer:

Vi vill att våra leverantörer är certifierade eller miljödiplomerade. Det viktigaste för oss är dock att de kan erbjuda produkter och tjänster som uppfyller de miljökrav som vi har bestämt. Det innebär att vi kan göra avsteg från krav om certifiering/diplomering.

Praktiska rutiner för miljökrav på produkter/tjänster

Vi gör följande aktiva miljöval vid inköp av produkter och tjänster:

Vi strävar alltid efter att minimera miljöpåverkan i samband med inköp genom att i första hand välja miljömärkta produkter. Vi köper storpack och i största möjliga mån miljömärkta produkter inom följande områden:

- Kaffe och te
- Kontorsmaterial
- Toalettpapper & hushållspapper

När det gäller inköp av material och produkter till kund så strävar vi efter att erbjuda våra kunder så miljösmarta produkter som möjligt. Exakta krav är beroende av produkt, men kan handla om att de är energieffektiva, lokalproducerade eller att materialet är bra ur miljösynpunkt.

Vi lotsar våra kunder till hållbara alternativ på vår destination.

Resultat av leverantörsuppföljning

Leverantör	Status på verksamhetens miljöarbete (ex. Miljödiplomerad, ISO 14001, Miljöpolicy etc.)	Uppdaterad Datum	Uppfyller våra krav
Pergårdens ekologiska AB	Rättvisemärkta ekologiska produkter	2017-03-14	✓
TMG Tabergs	ISO 14001	2017-03-14	✓
Hyttings Handel	ISO 14401	2017-03-14	✓
Kontorsspecial	ISO 14401	2017-03-14	✓
Rudenstam Bär & Frukt	IP-odlare (IP-sigill)	2017-03-14	✓
Gigantprint	EMAS, OEKO TEX	2017-03-14	✓
Backamo Choklad	Ekologisk choklad	2017-03-14	✓
Skaraborgs städ	Svanenmärkt	2017-03-14	✓
Clas Olsson	Städprodukter – Svanenmärkt	2017-03-14	✓
Sharp Center	ISO 14401	2017-03-14	✓
Arktryckaren	Svensk miljöbas, Svanenmärkt	2017-03-14	✓
Grenna polkagriskokeri	SE-EKO-03	2017-03-14	✓
Krydderikrokus	-	2017-03-14	
Idé och Art	Arbetar m leverantörer som är diplomerade	2017-03-14	✓
Spegels	-	2017-03-14	
Micki Leksaker	ISO 9001:2008	2017-03-14	✓
Åry Trays	ISO 14001 och FSC	2017-03-14	✓
Cindor AB	-	2017-03-14	
Skandinavisk Hemslojd	-	2017-03-14	
Bubs Godis	Svensk miljöbas	2017-03-14	✓
Galleri Rosen & Kräftspezialisten	-	2017-03-14	
Coop	Krav- certifierade	2017-03-14	✓
Storel	ISO 14001	2017-03-14	✓

Avfall

Vi har följande rutiner för att hantera det avfall som uppkommer i vår verksamhet:

Farligt avfall

Farligt avfall hanteras på följande sätt i vår verksamhet:

- Transportör med tillstånd hämtar hos oss:
- Vi lämnar på sortergård och har gjort egen anmälan om detta till Länsstyrelsen
- Vi lämnar det i miljöstation som vår hyresvärd tillhandahåller (lysrör)

Vi sorterar avfall i följande fraktioner i vår verksamhet:

Typ av avfall	Plats för sorteringskärl	Entreprenör som hämtar alt. Lämnas till
Papper/brännbart/pant	Kontoret/Förråd	Sita/butik
Papper	Kontoret/förråd	Sita
Kartong	Förråd	Sita
Mjukplast	Förråd	Sita
Metall	Förråd	Sita
Batterier	Soprum	Sita
Elektronik	Soprum	Sita
Glödlampor/ljuskällor	Soprum	Sita
Tidningar/papper	Soprum	Sita
Matavfall	Köket	Skaraborgsstädservice/Jönköpings kommun

Intern och Extern kommunikation

Vi informerar våra medarbetare om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

[APT-möte](#)

[Destination Innovation](#) (kunskapspass för samtliga medarbetare 1 gång per månad)

[Information på eget intranät](#)

Extern kommunikation

Vi informerar externa intressenter (t.ex. kunder, leverantörer, samarbetspartners, myndigheter) om verksamhetens miljöarbete på följande sätt:

Information på vår hemsida (destinationjonkoping.se) och via social media när vi är miljödiplomerade. Information till våra kollegor inom våra lokala, regionala, nationella och internationella nätverk.

Vi gör vår miljöpolicy och vår miljöberättelse tillgänglig för intressenter på följande sätt:

Vi presenterar vårt miljöarbete på vår hemsida [http://destinationjonkoping.se/bolagsinfo-2/miljodiplomering/!](http://destinationjonkoping.se/bolagsinfo-2/miljodiplomering/)

Avvikelse och förbättringsförslag

Avvikelse och förbättringsförslag som uppkommer i verksamheten tas omhand genom att medarbetaren informerar miljösamordnaren som noterar som avvikelse alt. förslag.

Dokumentation av hur avvikelser har hanterats sparas i gemensam mapp under GG:\STK\TURIST\Destination Jönköping\Miljödiplomering (inga avvikelser eller förslag rapporterade under 2017)

Kemikalier

Vi förtecknar de kemikalier vi har i verksamheten och har även säkerhetsdatablad tillgängliga för produkter som är märkningspliktiga enligt CLP-förordningen. Kemiska produkter förvaras och hanteras säkert. Vi arbetar aktivt med att byta ut produkter till mer miljöanpassade alternativ. Faroangivelse i förteckningen är hämtad från säkerhetsdatablad för produkterna.

Produktnamn	Tillverkare/ Leverantör	Miljömärke Svanen Bra Miljöval EU-blomman	Användning Regelbundet € Ska utgå (U) Ska ersättas € Sällan (S)	Användnings- område	Farosymbol
Ajax universal	Colgate Palmolive	-	€	Rengöring	Förvaras oåtkomligt för barn, undvik kontakt med ögon.
Ajax triple action	Colgate Palmolive	-	(S)	Rengöring	Förvaras oåtkomligt för barn, undvik kontakt med ögon
Sun spolglans	Diversey	Clean right	€	Disk	-
Sun disktabletter	Diversey	Clean right	€	Disk	Skadligt Akut toxicitet (oral, dermal, vid inhalation) Hudirritation Ögonirritation Hudsensibilisering Specifik organtoxicitet – enstaka exponering Luftvägsirritation Narkosverkan
Green care pro cream cleaner	Tana Chemie	EU Ecolabel	(S)	Rengöring	Förvaras oåtkomligt för barn
Yes original	Procter & Gamble	Clean right	€	Disk	-
JIF cream	Unilever	Clean right	(S)	Rengöring	Hälsoskadligt irriterande
DES 85 gel	Liv by Lahega	-	(S)	Hygien	Mycket brandfarligt, ögonirritation
Glade spray	Johnson	-	(S)	Hygien	Mycket brandfarligt
Whiteboard clean	Timing	-	(S)	Rengöring	Förvaras oåtkomligt för barn, undvik kontakt med ögon
Whiteboard clean	Nobo	-	(S)	Rengöring	Förvaras oåtkomligt för barn, undvik kontakt med ögon

Resor

Riktlinjen syftar till att uppmuntra till ett ekonomiskt och miljömedvetet tänkande vid alla resor i tjänsten.

Vi ska:

Planera vårt arbete och våra arbetsresor så att vi inte kör i onödan

Samåka när det är möjligt till uppdrag/möten

I första hand åka kollektivt (alt cykla eller gå)

Använda de miljöfordon vi har tillgång till inom Jönköpings kommuns miljöbilspool

Hålla hastighetsgränser på vägarna

Välja tåg före flyg i största möjliga utsträckning

Använda oss av tekniska lösningar för att hålla distansmöten i de fall det passar

6. Lagkrav

Vi har gjort en utvärdering av vilka miljölagar och andra regler som berör vår verksamhet.

Vi har också gått igenom och kontrollerat att vi följer nedanstående lagar, datum: 22/3 2018

Tillståndspliktig eller anmälningspliktig verksamhet Vi bedriver miljöfarlig verksamhet som är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt Miljöbalken.	☐ Ja, Tillståndspliktig ☐ Ja, Anmälningspliktig ☒ Nej
--	---

Verksamhetsrutin/aktivitet	Ansvarig	Lagreferens
Utbildning och kompetens Alla medarbetare ska ha relevant kompetens på miljöområdet. Inköpsrutin/policy Vi ställer miljökrav vid inköp/upphandling.	VD Ekonomiansvarig	Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §2 Kunskapskravet §3 Försiktighetsprincipen §5 Hushållnings- & kretsloppsprincipen §4 Produktvalsregeln §8 Skadeansvaret
Kemikalier Vi har kemikalieförteckning och säkerhetsdatablad för kemiska produkter. Produkter förvaras och hanteras säkert. Vi arbetar aktivt med att byta ut produkter till mer miljöanpassade alternativ.	VD	Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §2 Kunskapskravet §3 Försiktighetsprincipen §4 Produktvalsregeln MB kap. 14 Kemiska produkter och biotekniska organismer Förordning om kemiska produkter och biotekniska organismer (SFS 2008:245) REACH-förordningen Förordning (EG) nr 1907/2006 CLP-förordningen Förordning (EG) nr 1272/2008 Kemiska arbetsmiljörisker AFS 2014:43
Avfall Vi arbetar aktivt med att minska, återanvända och återvinna avfall. Farligt avfall förvaras och	VD	Miljöbalk (MB) SFS 1998:808 MB Kap. 2 Allmänna hänsynsregler §5 Hushållnings- & kretsloppsprincipen MB Kap 15 Avfall och producentansvar

Verksamhetsrutin/aktivitet	Ansvarig	Lagreferens
<p>transporteras enligt lagkrav.</p> <p>Vid egen transport av farligt avfall ska anmälan göras om den årliga volymen är mindre än 100 kg resp. 100 liter. Transporteras större volym ska tillstånd sökas.</p>		<p>Avfallsförordningen (SFS 2011:927)</p> <p>Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall (NFS 2005:3)</p> <p>Förordning om producentansvar för: Förpackningar (SFS 2014:1073), Returpapper (SFS 2014:1074), Batterier (SFS 2008:834), Bilar (SFS 2007:185), Däck (SFS 1994:1236), Elprodukter (SFS 2014:1075), Glödlampor och vissa belysningsarmaturer (SFS 2000:208)</p> <p>Lokal renhållningsordning och avfallsplan i Jönköpings kommun</p>
<p>Transporter & fordon</p> <p>Vi undviker tomgångskörning mer än 1 minut och har informerat våra medarbetare om detta.</p> <p>Våra fordon (lastbilar och bussar) är i en utsläppsklass som uppfyller krav i miljözon</p> <p>Vi genomför transport av farligt gods enligt gällande lagkrav</p>	VD	<p>Lokala föreskrifter avseende hälsa och miljö Jönköpings kommun</p> <p>Trafikförordningen (1998:1276)</p> <p>Lagen om transport av farligt gods (2006:263)</p> <p>Förordningen om transport av farligt gods (2006:311)</p> <p>ADR</p>
<p>Systematiskt brandskyddsarbete</p> <p>Vi arbetar systematiskt med brandskydd och att förebygga brand i vår verksamhet</p>	VD (delegerat till brandskyddsamordnare)	<p>Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778)</p> <p>Statens räddningsverks allmänna råd systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)</p>
<p>Fastigheter</p> <p>Krav på funktionskontroll av ventilationssystem(OVK).</p> <p>Krav på energideklaration av byggnader</p> <p>Kontroll av och rapportering anläggningar med köldmedier</p>	VD	<p>Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem BFS 2011:16</p> <p>Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklarationer för byggnader (BFS 2007:4)</p> <p>F-gasförordningen(EU) (EU/517/2014)</p> <p>F-gasförordningen(Sverige) SFS 2016:1128</p>

7. Miljörisker och nödlägesberedskap

I tabellen nedan har vi dokumenterat relevanta miljörisker i verksamheten, hur vi ska agera för att förhindra dem och vad vi gör om de ändå händer. I de fall en längre instruktion behövs har vi gett en hänvisning.

Miljörisk	Förhindras genom	Vid olycka görs följande
Brand	Systematiskt brandskyddsarbete	Följer utrymningsplan
Överfall	Säkerhetsgenomgång	Följer säkerhetsrutiner

8. Utbildning och kompetens

Våra medarbetare får miljöutbildning inom ett år från anställning. Vi identifierar årligen utbildningsbehov för våra medarbetare och sammanställer detta i kompetensplanen.

Medarbetare, namn	Grundläggande miljöutbildning (datum)	Genomförd övrig miljöutbildning (typ och datum)	Utbildningsbehov och planerad tid för utbildning (typ och datum/år)
André Petzold	2017-01-20	2017-09-15 Miljödiplomerade event	
Ante Jankovic	2017-01-20	2017-09-15 Miljödiplomerade event	
Camilla Fritz	2017-01-20		
Carl-Gustaf Tollén	2017-01-20		
Caroline Sjöberg	2017-01-20		
Cecilia Hakeberg	2017-01-20		
Charlotte Guldstrand	2017-01-20		
Helena Lindgren	2017-01-20	2017-09-15 Miljödiplomerade event	
Jeanette Rosén	2017-01-20	2017-09-15 Miljödiplomerade event	
Jenny Karlsson	2017-01-20		
Johan Lind	2017-01-20	2017-01-17 Event impact calculator Riksidrottsförbundet	
Johanna Hallbäck	2017-01-20		
Linda Myrendal	2017-01-20		
Marja Adetun	2017-01-20		
Patrik Olerius	2017-01-20		
Pelle von Wendel	2017-01-20		
Roy Jagenheim	2017-01-20		
Sara Johansson	2017-01-20		
Sofia Allard	2017-01-20		

9. Miljöberättelse

Vi gör varje år en egen uppföljning av vårt miljöarbete i form av en miljöberättelse.

Miljöberättelse för år: 2017

Destination Jönköping AB har under 2017 påbörjat ett aktivt arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor kopplat till bolagets verksamhet. Detta har vi gjort inom ramen för miljödiplomeringsarbete kopplat till Svensk miljöbas. Diplomeringsarbetet har bl a inneburit en genomgång av våra aktiviteter, leverantörer och rutiner. Vi har även tagit fram en miljöpolicy.

För att kunna medverka i utvecklingen av Jönköping som turist-, evenemangs, och mötesplats ur ett miljö- och hållbarhetsperspektiv har samtliga anställda genomgått en miljöutbildning och projektledarna har även genomgått utbildning kopplat till miljödiplomerade event.

Utöver utbildning och miljödiplomeringsarbete har följande hållbarhetsaktiviteter ägt rum under 2017:

Hållbar produktutveckling, projekt med medel tilldelade från Tillväxtverket, har fortsatt i samverkan med Smålands turism. Läs mer om [HPU](#).

Inom ramen för Swedish welcome, en utvecklingsmetod för turismaktörer där hållbar utveckling är ett delmoment, har 8 av Jönköpings besöksmål och boendeanläggningar blivit godkända under 2017 och 11 är i en pågående process. Läs mer om [Swedish welcome](#).

2 centralt belägna hotell, VOX och Grand Hotel, har efter samråd med Destination Jönköping startat upp sitt miljöarbete vilket innebär att under 2018 kommer 8 av 9 centrala hotell ha ett aktivt dokumenterat miljöarbete.

Miljödiplomeringsarbetet för ENTER2018 startade upp.

Deltagande vid Riksidrottsförbundets forum kring hållbara evenemang.

Deltagande i Riksidrottsförbundets utbildning Event impact calculator, med fokus på hållbara evenemang. Läs [mer](#).

Konsertverksamheten har övergått från postförsändelser till e-signering av avtal.

Medlemskap i CSR Småland - lokalt/regionalt nätverk som verkar för hållbar utveckling för företag och organisationer som tar ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar.

Global destination sustainability index – för andra året i rad har vi redovisat kommunens, bolagets och mötesdestinationens hållbarhetsarbete till GDS indexet vilket placerat oss på plats 11 bland världens mest hållbara mötesdestinationer. Läs [mer](#).

På kontoret har vi bytt kaffeleverantör och har numera lokalt rostat kaffe.

Vårt aktiva miljö- och hållbarhetsarbete i både stor och smått ser vi som en konkurrensfördel och vår kunskap förmedlar vi vidare till våra samarbetspartners och andra berörda.

Under året har medarbetarna uppmuntrats till att göra ekonomiska och miljövänliga val när det gäller resor. Medarbetarna har även fått personalerbjudande för elcykel.

Miljöledningssystemets omfattning

Följande delar av vår verksamhet omfattas av vårt miljöledningssystem:

Hela bolaget, som utgår ifrån den fysiska arbetsplatsen på Södra Strandgatan 13B.

Verksamhetens miljöpåverkan

Vi har i vår miljöutredning identifierat följande miljöaspekter som de mest betydande:

- Hållbar destinationsutveckling/marknadsföring
- Tjänsteresor
- Inköp av varor & tjänster

Uppföljning av miljömål och aktiviteter

Vi har under det senaste året arbetat med våra miljömål och har följande resultat:

- Mål 1 – miljödiplomerades juni 2017
- Mål 2 – berörda projektledare har gått utbildning ”miljödiplomerade event”
- Mål 3 – antal km och antal bokningar har minskat, dock har Co2 utsläppen ökat.

Miljöindikatorer/Nyckeltal för miljöpåverkan

Miljöaspekt	Nyckeltal år 2015	Nyckeltal år 2016	Nyckeltal år 2017	Nyckeltal år 2018
Hållbar destinationsutveckling - HPU		1 (beviljat 2016, uppstart 2017)	1 (pågående projekt)	
Hållbar destinationsutveckling – marknadsföring evenemang		1	1 (bid)	
Hållbar destinationsutveckling – marknadsföring möten		1	1 (bid)	
Hållbar destinationsutveckling - samverkan		2	2	
Tjänsteresor - flyg		7683 Co2 (kg)	5600 Co2 (kg)	
Tjänsteresor - tåg		0,04 Co2 (kg)	0,05 Co2 (kg)	
Tjänsteresor - buss		10 100 kr	10 010 kr	
Tjänsteresor - miljöbilspool	21 902 km	21 649 km	20 900 km	
Tjänsteresor – privat bil		2 st	1 st	
Förbrukningsvaror – kontorspapper		113 500 ark	55 000 ark	
Inköp varor & tjänst		5% av total omsättning	1% av total omsättning	

Kommentarer till utvecklingen av miljöindikatorer

Vi följer ett antal nyckelindikatorer för miljöpåverkan och har följande kommentarer avseende utvecklingen över tid:

- Till marknadsföring evenemang och möten har det under 2017 tagits fram en text som lyfter hållbara möten i Jönköping. Denna text togs först i bruk från 2018 i samtliga bidrar/ansökningar. I tidigare bidrar har anläggningarnas eget miljöarbete lyfts fram.
- Minskningen av kontorspapper anser vi vara för tidig att analysera då det kan ha påverkats av när i tiden inköp har gjorts.
- Målet med minskad användning av miljöbilspoolen nåddes på antal bokningar och km men ej på utsläpp. Vi undersöker nu anledningen till detta. Vi ser fortfarande potential att ytterligare minska användandet och håller kvar detta som ett mål även för 2018.

Redovisning genomförda aktiviteter för att minska miljöpåverkan

Vi arbetar aktivt för att minska vår miljöpåverkan och har genomfört följande aktiviteter:

Miljöförbättrande åtgärd/aktivitet	Genomförd (år)
Infört systematiskt brandskyddsarbete	2017
Sorterings/avfalls-genomgång	2017
GDSI Index	2017
RF	2017
Uppstart HPU	2017
Byte av kaffeleverantör	2017
Personalerbjudande elcykel	2017
Övergång till e-signering av fakturor	2017

Utvärdering av årets avvikelser/förbättringsförslag

Vid årets revision och internt har ett antal avvikelser/förbättringsförslag noterats. Här har följande frågor/områden lyfts upp:

Internt har önskemål om fortsatt utbildning av personal förts fram.

Med anledning av detta har vi beslutat om och genomfört följande åtgärder:
Tagit med fortsatt involvering som mål för 2018.

10. Intern revision

Vi omfattas inte krav på intern revision

Vi genomför interna revisioner där vi följer upp att:

- Relevanta verksamhetsrutiner följs i alla delverksamheter (Inköp, Avfall, Kommunikation, Kemikalier).
- Alla delverksamheter kan redovisa aktiviteter för att minska miljöpåverkan.

Uppföljningen dokumenteras och redovisas som bilagor.

II. Ledningens genomgång

Verksamhetens ledning går varje år igenom följande punkter:

- Miljöorganisation
- Aktiviteter som påverkar miljön och värderingen av dem
- Miljöpolicyns aktualitet
- Miljömål- och handlingsplan för kommande år
- Verksamhetsrutiner
- Relevanta lagkrav och hur vi säkerställer att vi följer dem
- Intern och extern kommunikation av vårt miljöarbete
- Miljörisker och nödlägesberedskap
- Kompetensbehov
- Miljöberättelse
- Resultat från interna och externa revisioner
- Avvikelse och förbättringsförslag under året

Ledningens genomgång av ovanstående punkter har resulterat i denna Miljöhandbok som godkänts av verksamhetsansvarig.